

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU

50-224 Wrocław, pl. Strzelecki 25
tel.(071) 323 63 80, fax (071) 323 63 98
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 411-11/15/WS

Wrocław, dnia 19 maja 2016 r.

Decyzja RWR 5 /2016

I. Na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) i § 2 pkt 3 w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko „Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,

-w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów :

- po uprawdopodobnieniu zarzutu stosowania przez tego przedsiębiorcę praktyki, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych wykonywanych na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim, poprzez podział tego rynku według kryteriów podmiotowych, w następstwie obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci:

- a) opłaty za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek w kwocie 65 zł netto (70,20 zł brutto),
- b) opłaty za zezwolenie na ustawienie krawężników w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- c) opłaty za zezwolenie na rozebranie nagrobka do pogrzebu w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- d) opłaty za zezwolenie na złożenie nagrobka po pogrzebie w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),

i równocześnie nie obciążanie ww. opłatami własnej działalności, co może stanowić praktykę naruszającą konkurencję określoną w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

- oraz po przyjęciu przez tego przedsiębiorcę zobowiązania do obciążania opłatami cmentarnymi na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim, z tytułu zezwolenia na : ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek, na ustawienie krawężników, na rozebranie nagrobka do pogrzebu oraz na złożenie nagrobka po pogrzebie, bezpośrednio zleceniodawców, na rzecz których przedsiębiorcy pogrzebowi, w tym również „Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim, świadczą usługi pogrzebowe na terenie ww. cmentarza”,

nakłada się na „Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim obowiązek wykonania ww. zobowiązania w terminie 21 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 12 ust. 3 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o *ochronie konkurencji i konsumentów* oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 3 w związku z § 4 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w *sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na „Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim obowiązek złożenia w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji sprawozdania o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania.

Uzasadnienie

1. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu, zwany dalej również „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, prowadził pod sygn. akt RWR 411-1/15/WS postępowanie antymonopolowe p-ko „Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim, zwanym dalej również „Spółką” lub „Przedsiębiorcą”. Postępowanie prowadzone było pod zarzutem nadużywania przez tego Przedsiębiorcę pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych wykonywanych na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim, poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych, w następstwie obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci opłaty za każdorazowy wjazd na cmentarz w kwocie 110 zł netto (118,80 zł brutto) i równocześnie nie obciążanie ww. opłatami własnej działalności. Powyższe działanie zakwalifikowano jako naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.), zwanej dalej również „ustawą antymonopolową” lub „ustawą o ochronie (...)”.

1.1. W toku tego postępowania Przedsiębiorca, pismem z dnia 17 maja 2015 r., dobrowolnie złożył oświadczenie o naruszeniu przez siebie art. 9 ust. 2 pkt 7 ustawy antymonopolowej również na skutek innych działań, nie objętych przedmiotem prowadzonego postępowania. Przedstawione przez Spółkę naruszenie miało polegać na obciążaniu konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci:

- a) opłaty za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek w kwocie 65 zł netto (70,20 zł brutto),
- b) opłaty za zezwolenie na ustawienie krawężników w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- c) opłaty za zezwolenie na rozebranie nagrobka do pogrzebu w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- d) opłaty za zezwolenie na złożenie nagrobka po pogrzebie w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),

- i równocześnie nie obciążanie ww. opłatami własnej działalności (tj. nie obciążanie własnych klientów). Spółka jednocześnie wniosła o wydanie przez organ antymonopolowy decyzji w oparciu o normę art. 12 ustawy o ochronie (...), przedstawiając propozycję zobowiązań podjęcia określonych działań w celu zakończenia naruszenia ww. ustawy.

1.2. Mając na uwadze wyrok Sądu Najwyższego z 3.10.2013, sygn. akt III SK 67/12, w którym tenże Sąd stanął na stanowisku niedopuszczalności zmiany postanowienia o wszczęciu postępowania, jeżeli zmiana polegałaby na rozszerzeniu tego zakresu, organ antymonopolowy postanowieniem nr RWR 107/2015 z dnia 11 czerwca 2015 r. wszczął z urzędu nowe postępowanie administracyjne przeciwko Spółce. Postępowanie wszczęte zostało pod zarzutem nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych wykonywanych na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim, poprzez podział tego rynku według kryteriów podmiotowych, w następstwie obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci:

- a) opłaty za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek w kwocie 65 zł netto (70,20 zł brutto),
- b) opłaty za zezwolenie na ustawienie krawężników w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- c) opłaty za zezwolenie na rozebranie nagrobka do pogrzebu w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- d) opłaty za zezwolenie na złożenie nagrobka po pogrzebie w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),

- co może stanowić praktykę naruszającą konkurencję określoną w art. 9 ust.2 pkt 7 powołanej wyżej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Biorąc pod uwagę, iż ww. przepis precyzuje jedynie ogólny zakaz sformułowany w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie (...), organ antymonopolowy zakwalifikował ostatecznie działanie Spółki jako mogące naruszać art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

W toku postępowania Prezes Urzędu postanowieniem nr RWR 20/2016 orzekł o zaliczeniu w poczet dowodów całości informacji zebranych w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygn. akt RWR 400 – 16/13/WS oraz w toku postępowania antymonopolowego, prowadzonego pod sygn. akt RWR 411-1/15/WS.

1.3. W odpowiedzi na stawiane zarzuty Spółka pismem z dnia 26 czerwca , 3 grudnia 2015 r. oraz 11 maja 2016 r. wyjaśniła, iż w pełni podtrzymuje wnioski o wydanie decyzji, o której mowa w art. 12 ustawy o ochronie (...), ponawiając propozycje złożone w piśmie z dnia 17 maja 2015 r. w toku postępowania antymonopolowego, prowadzonego pod sygn. akt RWR 411-1/15/WS.

2. Przeprowadzone przez organ antymonopolowy postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie następującego stanu faktycznego:

2.1. Przedsiębiorca działa obecnie pod firmą „Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim. Jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod nr 0000102631 przez Sąd Rejonowy w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka posiada obecnie dwóch wspólników (Roman Romaniszyn i Adrian Romaniszyn), przy czym sposób reprezentacji jest ustalony w taki sposób, iż każdy ze wspólników może reprezentować Spółkę samodzielnie.

Faktycznym przedmiotem działania Spółki jest m.in. świadczenie usług pogrzebowych głównie na terenie Gminy Międzyrzecz i w ograniczonym zakresie na terenie Gorzowa Wielkopolskiego oraz świadczenie usług cmentarnych, m.in. na terenie Gorzowa Wielkopolskiego.

Dowód – pismo Spółki k. 6 i notatka k. 63 akt postępowania o sygn. RWR 411-1/15/WS, pismo Spółki k. 28-29 akt postępowania wyjaśniającego RWR 400-16/13/WS;

2.2. Na terenie Gorzowa Wielkopolskiego znajduje się jeden cmentarz komunalny położony przy ul. Żwirowej, cmentarz parafialny przy ul. Dobrej oraz Cmentarz Wojenny przy ul. Stilonowej.

Cmentarzem komunalnym administruje w imieniu Gminy Spółka. Zgodnie z § 1 umowy z dnia **1 czerwca 2011 r.** Zamawiający, czyli Miasto Gorzów Wielkopolski, powierzyło Przedsiębiorcy „całokształt spraw związanych z administrowaniem i utrzymaniem Cmentarza Komunalnego w Gorzowie Wlkp. przy ul. Żwirowej 5”. Do obowiązków administratora należało m.in. „pobieranie opłat zgodnie z cennikiem opłat cmentarnych i ich terminowe comiesięczne rozliczanie i odprowadzanie do Budżetu Miasta do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu rozliczeniowym” (§ 6 ust. 3). Zgodnie z § 7 ust. 1 Umowy, „Administrator nie może świadczyć usług pogrzebowych na terenie cmentarza, tj. :

- a) organizowania pogrzebów,
- b) przygotowywania zwłok do pogrzebu,
- c) handlu akcesoriami pogrzebowymi”.

Z tytułu wykonania przedmiotu umowy Przedsiębiorca uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości określonej umową. Umowa zawarta została na okres od 1 lipca 2011 r. do 30 czerwca 2015 r. Wg stron tej umowy, „Obowiązująca umowa na administrowanie gorzowskim cmentarzem komunalnym nie zabrania prowadzenia przez firmę świadczącą usługę administrowania jednoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej. Umowa nie wyklucza m.in. możliwości kopania grobów czy budowania grobowców”.

Dowód – pismo Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. Z 30.04.2012 r. k. 21, pismo Spółki k. 29, umowa k. 33 – 38 akt postępowania wyjaśniającego RWR 400-16/13/WS,

Administrowanie cmentarzem komunalnym zostało przedłużone umową nr WGT.III.7045.2.19.2015.AJ z dnia 28 lipca 2015 r. Umowa ta obowiązuje do dnia 31 sierpnia 2016 r. Utrzymana została zasada nie świadczenia usług ceremoniału pogrzebowego przez Spółkę na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim, jednak w przeciwieństwie do umowy z dnia 1 czerwca 2011 r. nie zawiera ona wprost zapisów zawierających zakaz takiej działalności (utrzymanie stanu faktycznego nieświadczenia usług ceremoniału pogrzebowego jest decyzją Spółki). Ponadto umowa nie wyklucza m.in. możliwości kopania grobów czy budowania grobowców. W chwili obecnej Spółka nie wykonuje ceremoniału pogrzebowego, świadczy jednak takie usługi jak : kopanie i zasypanie grobów, budowy grobowców, ekshumacji, budowy krypt, rozbierania i składania nagrobków oraz związane z tym usługi układania nawierzchni z kostki lub płytek, ustawiania krawężników i in.

Dowód – umowa nr WGT.III.7045.2.19.2015.AJ k. 51 – 57, pismo Spółki k. 61 akt sygn. RWR 411-1/15/WS, k. 9 i 17 akt głównych;

2.3. Na cmentarzu komunalnym obowiązuje Regulamin porządkowy, wprowadzony Uchwałą Nr V/54/2007 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskim z dnia 29 stycznia 2007 r. Zgodnie z § 7 i § 8 Regulaminu, prace budowlane, kamieniarskie, brukowe itp. wymagają

zgody Administratora (tj. Spółki), która jest wydawana na podstawie złożonego wniosku i wnieść opłatę.

Ponadto poruszanie się samochodami na cmentarzu wymaga także zgody Administratora oraz wniesienia stosownej opłaty (§10 Regulaminu). Regulamin również stanowi, iż „Wszelkie osoby i podmioty gospodarcze zobowiązane są do uiszczania opłat według obowiązującego cennika” (§ 15 Regulaminu).

Dowód – Regulamin porządkowy k. 54-55 akt postępowania wyjaśniającego RWR 400-16/13/WS;

2.4. Spółka stosuje na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim cennik opłat cmentarnych wprowadzony Zarządzeniem nr 27/III/2010 Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2010 r.

Cennik ustala m.in. w pkt V zat. „Opłaty za uzyskanie zezwolenia na roboty”, w poz. 3, 4, 7 i 8 odpowiednio opłaty opisane jako :

- „3. Ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek” – 65,00 (netto) i 70,20 (brutto, z 8% VAT),

„4. Ustawienie krawężników” – 25,00 (netto) i 27,00 (brutto, z 8% VAT),

„7. Rozebranie nagrobka do pogrzebu” - 25,00 (netto) i 27,00 (brutto, z 8% VAT),

„8. Złożenie nagrobka po pogrzebie” - 25,00 (netto) i 27,00 (brutto, z 8% VAT).

Dowód – Zarządzenie nr 27/III/2010 wraz z Cennikiem k. 51 – 53 akt postępowania wyjaśniającego RWR 400-16/13/WS;

2.5. Wyjaśniając zasady obciążania ww. opłatami, Spółka podniosła, iż zleceniodawcami w zakresie usług objętych opłatami są głównie osoby fizyczne, które zlecają wykonanie prac objętych zezwoleniami bezpośrednio Spółce lub konkurencyjnym wobec niej przedsiębiorcom pogrzebowym. Opłaty z tytułu zezwolenia na rozebranie nagrobka do pogrzebu oraz za złożenie nagrobka po pogrzebie pobierane są w sytuacji pochówku tradycyjnego oraz pochówku w wyniku ekshumacji i naliczane bezpośrednio zleceniodawcom. W ścisłym związku z tymi dwoma rodzajami opłat pozostają opłaty za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek oraz opłaty za zezwolenie na ustawienie krawężników (związane są bezpośrednio z rozbiórką oraz złożeniem nagrobków i potrzebą ułożenia nawierzchni wokół grobu oraz ustawieniem krawężników). Pobierane są one w analogiczny sposób, tj. poprzez bezpośrednie obciążenie zleceniodawców.

Dowód – pismo Spółki k. 5 akt głównych;

Spółka nie obciąża przedmiotowymi opłatami własnych klientów, natomiast obciąża konkurencyjne zakłady pogrzebowe ubiegające się o zezwolenie na wykonywanie analogicznych prac.

Dowód – pisma Spółki k. 5 i 13 akt głównych, kopie faktur k. 30 – 42 akt postępowania antymonopolowego sygn. RWR 411-1/15/WS;

2.6. W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 29 lutego 2016 r. Spółka :

- w **24** przypadkach nie obciążała swoich klientów opłatą za udzielenie zezwolenia na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek,
- w **77** przypadkach (łącznie) nie obciążała swoich klientów opłatami za udzielenie zezwolenia na ustawienie krawężników, za zezwolenie na rozebranie nagrobka do pogrzebu oraz za zezwolenie na złożenie nagrobka po pogrzebie,
- w **703** przypadkach obciążała przedsiębiorców działających na zlecenie klienta opłatami za udzielenie zezwolenia na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek,
- w **1808** przypadkach (łącznie) obciążała przedsiębiorców działających na zlecenie klienta opłatami za udzielenie zezwolenia na ustawienie krawężników, za zezwolenie na rozebranie nagrobka do pogrzebu oraz za zezwolenie na złożenie nagrobka po pogrzebie.

Dowód – pismo Spółki k. 6 i k. 23-25 akt głównych;

2.7. Na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim usługi pogrzebowe świadczą następujący przedsiębiorcy :

- 1) „OMNIS” Piotr Rozbejko z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
- 2) Zakład Pogrzebowy „WRZOS” Piotr Rozbejko z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
- 3) Firma Handlowo – Usługowa „PRO MORTE” z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
- 4) Zakład Organizacji Pogrzebów „MEMENTO” s.c. z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
- 5) Zakład Pogrzebowy „NIEBO” z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
- 6) Zakład Pogrzebowo - Kamieniarski „GOŁĘBSKI” z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
- 7) „HADES” Małgorzata Anna Figaj z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim,
- 8) „GLORIA” Piotr Rozbejko z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim.

Dowód – Zestawienie przedsiębiorców pogrzebowych k. 62 akt postępowania antymonopolowego RWR 411-1/15/WS;

2.8. Pismem z dnia 26 czerwca, 3 grudnia 2015 r., sprecyzowanym pismem z 11 maja 2016 r. Spółka zobowiązała się do podjęcia działań zmierzających do zakończenia naruszeniom ustawy o ochronie (...). Spółka przedstawiła następujące, szczegółowe propozycje zmian:

a) podjęcie działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, poprzez zobowiązanie do obciążania opłatami cmentarnymi na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim, z tytułu zezwolenia na : ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek, na ustawienie krawężników, na rozebranie nagrobka do pogrzebu oraz na złożenie nagrobka po pogrzebie, bezpośrednio zleceńodawców, na rzecz których przedsiębiorcy pogrzebowi, w tym również „Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim, świadczą usługi pogrzebowe na terenie ww. cmentarza”,

b) wykonanie zobowiązań w terminie 21dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK w przedmiotowej sprawie.

Jednocześnie Spółka wniosła o wydanie w sprawie decyzji, o której mowa w art. 12 ustawy o ochronie (...).

Dowód – pismo Spółki k. 13-14, 27-28 akt głównych;

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, organ antymonopolowy zważył, co następuje :

3.1. Określenie zarzutów.

„Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim został postawiony zarzut nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim, poprzez podział rynku według kryteriów podmiotowych, w następstwie obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami cmentarnymi w postaci:

- a) opłaty za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek w kwocie 65 zł netto (70,20 zł brutto),
- b) opłaty za zezwolenie na ustawienie krawężników w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- c) opłaty za zezwolenie na rozebranie nagrobka do pogrzebu w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),
- d) opłaty za zezwolenie na złożenie nagrobka po pogrzebie w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto),

i równocześnie nie obciążanie ww. opłatami własnej działalności (czyli nie naliczanie ww. opłat własnym klientom).

Zarzucane Spółce zachowanie zostało zakwalifikowane jako mogące naruszać art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...). Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz postawionego Spółce zarzutu wymaga zatem jego rozważenia pod kątem przesłanek zastosowania art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

3.2. Naruszenie interesu publicznoprawnego

Rozważenia w pierwszej kolejności wymaga kwestia, czy w sprawie niniejszej naruszony został interes publiczny. Zgodnie bowiem z opisanym w art. 1 ust. 1 celem ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, „ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Przesłanka „interesu publicznego” została powiązana przez ustawodawcę z funkcją „ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Ustalenie istnienia interesu publicznego stanowi przesłankę zastosowania co do zasady przepisów ustawy o ochronie (...) do konkretnego stanu faktycznego. Takie rozumienie znaczenia omawianej przesłanki potwierdza m.in. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 4.07.2001 (sygn. akt XVII Ama 108/00), zgodnie z którym: *“interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien być on ustalony i konkretyzowany. Organ administracji - Prezes Urzędu winien być w toku i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej - art. 7 k.p.a.* Obecnie dominująca linia orzecznicza utożsamia interes publiczny „z naruszeniem konkurencji lub wywołaniem (możliwością wywołania) na rynku niekorzystnych skutków” (Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, Komentarz, pod red. prof. Tadeusza Skoczego, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 49).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 26.02.2004 r. (sygn. III SK 2/04) stwierdził, że naruszenie indywidualnego interesu nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia interesu zbiorowego „jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują lub mogą wywołać zakazane skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Należy zatem stwierdzić, że nie każde naruszenie prawa w stosunkach cywilno-prawnych kwalifikuje sprawę do postępowania w trybie ww. ustawy. Odmienne niż to ma miejsce w postępowaniu cywilnym ukierunkowanym na ochronę praw podmiotowych stron, postępowanie w trybie ustawy antymonopolowej ma za swój przedmiot ochronę interesu publicznoprawnego, a więc ma to miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, bądź gdy wywołują one inne niekorzystne zjawiska na rynku wymagające ingerencji ze strony organów działających w trybie tej ustawy.

W niniejszej sprawie postępowanie dotyczy zarzutu **powszechnego** obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek, na ustawienie krawężników w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto), na rozebranie nagrobka do pogrzebu w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto) oraz na złożenie nagrobka po pogrzebie w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto) - i nie obciążania tymi opłatami własnej działalności Spółki, rozumianego jako nie naliczanie ww. opłat własnym klientom. Zarzucana Przedsiębiorcy praktyka może zatem, co do zasady, naruszać potencjalnie interesy nieoznaczonego kręgu adresatów – tj. przedsiębiorców pogrzebowych, którzy uiścili już przedmiotowe opłaty lub też mogących uiścić takie opłaty w przyszłości. Oznacza to, iż do prowadzonej przed Prezesem UOKiK sprawy mają zastosowanie przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wobec powyższego, niniejsze postępowanie antymonopolowe niewątpliwie toczy się w interesie publicznym.

Dlatego Prezes Urzędu przeciwdziałając ograniczaniu, eliminowaniu bądź zniekształcaniu konkurencji, podejmując interwencję w niniejszej sprawie, wypełnia cel art. 1 ust. 1 ustawy.

3.3. Status przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz. U. 2015, poz. 584 ze zm.), definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 tej ustawy przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

„Products” Romaniszyn i Romaniszyn Spółka Jawna z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim jest spółką prawa handlowego i prowadzi działalność gospodarczą na

podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS pod numerem 0000102631. A zatem - w świetle powyższego – Spółka jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...). Oznacza to, iż przepisy tej ustawy odnoszą się do niej wprost.

Tym samym jej działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym.

3.4. Rynek właściwy

Ponieważ zachowania przedsiębiorców odbywają się w strukturze rynkowej, dlatego pierwszorzędne znaczenie ma określenie rynku właściwego w sprawie. Wyznaczenie rynku właściwego dla oceny skutków działań potencjalnie antykonkurencyjnych, konieczne jest z trzech powodów :

- dlatego, że antykonkurencyjne **działania** przedsiębiorców nie odbywają się na rynku w ogóle, ale zawsze dokonują się na rynkach konkretnych;
- dlatego, że także **skutki** tych działań występują zawsze na rynkach konkretnych;
- wreszcie dlatego, że ustalenie rynku właściwego w danej sprawie niezbędne jest dla ustalenia faktycznej **sily rynkowej** konkretnego przedsiębiorcy (lub przedsiębiorców), którzy stosują praktyki ograniczające konkurencję (Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, Komentarz, pod red. prof. Tadeusza Skoczego, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 208).

Art. 4 pkt 9 ww. ustawy rynek właściwy definiuje jako rynek towarów, które ze względu na swe przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na rodzaj oraz właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Kierując się tymi kryteriami, zgodnie z ukształtowanymi poglądami doktryny i orzecznictwem, rynek właściwy wyznacza :

A) rynek w ujęciu produktowym (towar) i B) rynek w ujęciu geograficznym (terytorium).

Ad. A) Rynek w ujęciu produktowym

Rynek w ujęciu produktowym obejmuje te wszystkie usługi, które są uznawane przez konsumentów za wzajemnie wymienne lub substytucyjne ze względu na ich właściwości, ceny i przeznaczenie. Kryteria ustalania rynku właściwego muszą wynikać z obiektywnych parametrów towarów, mających zasadniczy wpływ na ich zakup przez nabywców. W każdej sprawie są nimi przede wszystkim przeznaczenie i parametry użytkowe. Cechy te pozwalają nabywcom łatwo identyfikować towary, odróżniać od siebie i ewentualnie traktować jako bliskie substytuty. Podkreślenia wymaga, iż towarem w ujęciu ustawy o ochronie (...) są również usługi (art. 4 pkt 7 ustawy).

Określenie rynku właściwego w sprawie wymaga jednak wcześniejszego odniesienia się do rodzaju usług związanych z chowaniem zmarłych.

Usługi związane z chowaniem zmarłych dzielą się co do zasady na :

- a) Usługi cmentarne związane z utrzymaniem cmentarza komunalnego i zarządzania nim; czynności zarządcy cmentarza wynikają z przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. *o cmentarzach i chowaniu zmarłych* (tekst jednolity Dz. U. 2011 r. Nr 118 poz. 687 ze

zm.) oraz aktów wykonawczych do ustawy, w szczególności zaś rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 sierpnia 2001 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów (Dz. U. Nr 90, poz. 1013 ze zm.), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U. Nr 153, poz. 1783 ze zm.). Ich celem jest utrzymanie cmentarzy i zarządzanie nimi (art. 2 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych). Obejmują takie działania jak utrzymanie i wyposażenie cmentarza w urządzenia cmentarne, utrzymanie cmentarza jako terenu zielonego, utrzymanie na nim ładu i porządku, urządzenie cmentarza według planu zagospodarowania, nadzór nad korzystaniem z cmentarza, w tym zakładanie grobów, pochówkiem i ekshumacją. Rynek usług cmentarnych co do zasady nie jest rynkiem konkurencyjnym;

b) Usługi pogrzebowe związane z chowaniem zmarłych; składają się na nie m.in. przygotowanie zwłok do pochówku, przygotowanie miejsca pochówku, wykopanie grobu, transport i pochówek zwłok z asystą pogrzebową, uformowania grobu, ekshumacja zwłok i szczątków ludzkich, usługa spopielenia zwłok, murowanie komór grobowych; rynek usług pogrzebowych jest w pełni rynkiem konkurencyjnym.

Powyższy podział znajduje swoje pełne odzwierciedlenie w orzecznictwie sądowym (vide : wyrok Sądu Antymonopolowego z 14.06.1995 r., sygn. akt XVII Amr 11/95; wyrok Sądu Antymonopolowego z 14.07.1999 r. sygn. akt XVII Ama 28/99; wyrok Sądu Antymonopolowego z 25.09.2000 r. sygn. akt XVII Ama 76/99; wyrok Sądu Antymonopolowego z 28.01.2002 r. sygn. akt XVII Ama 28/01 i in.).

Poddane ocenie zachowanie Spółki w niniejszym postępowaniu dotyczy jej funkcjonowania na rynku usług cmentarnych. Na rynku tym posiada ona monopol prawny i nie spotyka się z konkurencją. Ponieważ pobierane opłaty dotyczą kwestii związanych z utrzymaniem cmentarzy oraz ich infrastruktury, a więc usług zaliczanych do kategorii usług cmentarnych, **rynkem właściwym w ujęciu produktowym jest w sprawie niniejszej rynek usług cmentarnych.**

Ad. B) Rynek w ujęciu geograficznym.

Niezbędnym elementem rynku właściwego jest jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów są jednakowe dla wszystkich konkurentów. Stosownie do ustalonego orzecznictwa antymonopolowego, zarówno rynek usług pogrzebowych, jak i rynek usług cmentarnych w wymiarze geograficznym mają charakter lokalny i są ograniczone do terenu określonego cmentarza.

W wyroku z dnia 21 stycznia 1998 r. Sąd Antymonopolowy (obecnie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów) stwierdził, iż „*pod względem terytorialnym rynek usług cmentarnych należy zaliczyć do rynku lokalnego. Przynajmniej zasadniczo usługi cmentarne zaspokajają potrzeby społeczności lokalnej*” (wyrok z dnia 21 stycznia 1998 r., sygn. akt XVII Ama 51/97). W cytowanym wyroku Sąd stwierdził również, iż „*w świetle doświadczenia życiowego o wyborze cmentarza, jako miejsca pochówku, w niewielkim stopniu decydują elementy konkurencji pomiędzy administratorami poszczególnych cmentarzy. Wybór cmentarza jest w zasadniczej mierze determinowany szczególnymi względami – wolą osoby zmarłej, wyznaniowym charakterem cmentarza, istnieniem grobów osób bliskich, prestiżem cmentarza itp. Zatem za lokalny rynek usług cmentarnych należy zasadniczo uznać obszar danego cmentarza. Przedsiębiorca pełniący tam na zasadzie wyłączności, funkcję administratora, jako niespotykający się z*

konkurencją innego przedsiębiorcy, posiada pozycję monopolistyczną” (por. również wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 23 kwietnia 2001 r., sygn. akt XVII Ama 49/00). Z uwagi na to, iż stawiane Spółce zarzuty dotyczą świadczonych przez nią usług cmentarnych na terenie Gorzowa Wielkopolskiego, gdzie występuje jeden cmentarz komunalny (tj. przy ul. Żwirowej) na którym zarząd sprawuje Spółka – należało uznać, iż w sprawie występuje jeden lokalny rynek właściwy, tj. za **rynek w ujęciu geograficznym uznać należy cmentarz komunalny położony w Gorzowie Wielkopolskim (rynek geograficzny)**.

A zatem rynkiem właściwym w niniejszej sprawie, jest lokalny rynek usług cmentarnych świadczonych na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim.

3.5. Pozycja rynkowa Przedsiębiorcy

Zgodnie z normą art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...) zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku. Zatem istotne znaczenie w sprawie ma określenie, czy podmiot, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie antymonopolowe, posiada taką pozycję na rynku. Definicję legalną pojęcia „*pozycja dominująca*” zawiera art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie (...). Zgodnie z powołanym przepisem pod tym pojęciem rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Spółka na rynku usług cmentarnych na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim posiada pozycję dominującą, gdyż sprawując zarząd w imieniu Gminy posiada tym samym na nim monopol prawny i nie spotyka się z konkurencją.

Na mocy przepisów prawnych, a w szczególności art. 2 ust 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach (jednolity tekst Dz. U. 2011 r. Nr 118 poz. 687 ze zm.), art. 7 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jt. Dz.U. z 2013 r. poz 594), zwanej dalej „ustawą o samorządzie gminnym”, oraz art. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990r. Nr 34, poz. 198 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o podziale kompetencji”, utrzymanie i zarządzanie cmentarzami komunalnymi zaliczone zostało do zadań własnych Gminy. W związku z tym, usługi cmentarne należą do obowiązków ustawowo określonego zarządcy cmentarza (Gminy), który posiada na tym rynku pozycję monopolistyczną wynikającą z wyżej przytoczonych przepisów (monopol prawny).

Z nałożonych na nią zadań Gmina może wywiązać się bezpośrednio lub w formie zleconej, jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, gdzie na mocy kolejnych umów zawartych pomiędzy Gminą a Spółką (umowy z dnia z dnia 1 czerwca 2011 r. i 28 lipca 2015 r.), zarząd i eksploatacja cmentarza komunalnego w Gorzowie Wielkopolskim przekazane zostały Spółce. Weszła ona tym samym w obowiązki Gminy w zakresie zarządzania ww. cmentarzem, zajmując jednocześnie pozycję monopolistyczną na rynku usług cmentarnych, wynikającą z przepisów ww. ustaw o cmentarzach, o samorządzie gminnym i o podziale kompetencji. Rynek ten nie jest otwarty dla konkurencji, ponieważ w świetle wskazanych powyżej aktów prawnych Gmina, a więc również wykonująca w jej imieniu zarząd na Cmentarzach Komunalnym Spółka, posiada tzw. monopol prawny.

Ponadto również z ekonomicznego punktu widzenia konkurencja na tym rynku byłaby nieefektywna.

W związku z powyższym Prezes Urzędu stwierdził, iż na tak zakreślonym rynku właściwym (lokalny rynek usług cementarnych wykonywanych na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim) Spółka posiada pozycję dominującą.

3.6. Uprawdopodobnienie zarzutu naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

3.6.1. Uwagi ogólne.

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż jeżeli w toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych we wniosku lub będących podstawą wszczęcia – że został naruszony zakaz, o którym mowa m.in. w art. 9 ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań w celu zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

Art. 12 ust. 2 ww. ustawy o ochronie (...) stanowi, iż w decyzji, o której mowa w ust. 1 Prezes Urzędu może określić termin wykonania tych zobowiązań, natomiast ust. 3 ww. przepisu stanowi, iż w decyzji, o której mowa w ust. 1 Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań. W toku postępowania zakwalifikowano stawiane Spółce zarzuty jako naruszające ostatecznie normę art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...), zaś Przedsiębiorca zobowiązał się do wyeliminowania tego naruszenia, przedstawiając szereg szczegółowych propozycji w tym zakresie.

W opinii organu antymonopolowego przyjęte przez Spółkę zobowiązanie zmierza do usunięcia opisanego wyżej naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów warunkiem nałożenia przez organ antymonopolowy na przedsiębiorcę zobowiązania zmierzającego do zapobieżenia naruszeniom, o którym mowa m.in. w art. 9 tej ustawy, jest uprawdopodobnienie naruszenia ww. przepisów na podstawie m.in. okoliczności sprawy lub informacji będących podstawą do wszczęcia postępowania z urzędu. W związku z tym, dla zastosowania art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zachodzi w przedmiotowej sprawie konieczność uprawdopodobnienia naruszenia przez Spółkę przepisów ww. ustawy poprzez rozważenie wszystkich przesłanek określonych w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w odniesieniu do postawionego jej zarzutu.

Istota praktyki ograniczającej konkurencję, zakazanej art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...), sprowadza się do nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Ogólny zakaz wyrażony w ust. 1 art. 9 precyzuje m.in. jego ust. 2 pkt 7 wskazując przykładową możliwość jego naruszenia, polegającą na podziale rynku m.in. wg kryteriów podmiotowych.

Aby zatem uznać praktykę z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) za ograniczającą konkurencję, przedsiębiorca musi spełnić dwie przesłanki :

- a) posiadać pozycję dominującą na rynku,
- b) dokonać podziału rynku m.in. według kryteriów podmiotowych.

3.6.2. Posiadanie pozycji dominującej

Jak wykazano wyżej w pkt. 3.5. Spółka posiada pozycję dominującą na lokalnym rynku usług cmentarnych, świadczonych na terenie Cmentarza Komunalnego w Gorzowie Wielkopolskim. **Tym samym uprawdopodobnione zostało spełnienie pierwszej z przesłanek niezbędnych do stwierdzenia praktyki z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).**

3.6.3. Podział rynku według kryteriów podmiotowych

Do uprawdopodobnienia praktyki zakazanej **art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...)** konieczne jest spełnienie drugiej przesłanki - tj. podziału rynku m.in. według kryteriów podmiotowych.

Opisana w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...) praktyka może wywołać skutki antykonkurencyjne zarówno na rynku zmonopolizowanym przez danego przedsiębiorcę (w niniejszej sprawie jest to rynek usług cmentarnych), jak również na rynkach funkcjonalnie i organizacyjnie połączonych ze sobą (w niniejszej sprawie jest to rynek usług pogrzebowych), na które może on wpływać ze względu na posiadaną pozycję na rynku zmonopolizowanym. Może ona polegać zarówno na działaniu jak i zaniechaniu. Oba rodzaje zachowań w równym stopniu, w zależności od okoliczności, mogą wywierać negatywny wpływ na konkurencję.

W niniejszej sprawie istota zarzucanej Przedsiębiorcy praktyki sprowadzała się do zarzutu obciążania konkurencyjnych przedsiębiorców pogrzebowych opłatami z tytułu zezwolenia na : ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek, na ustawienie krawężników w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto), na rozebranie nagrobka do pogrzebu w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto) oraz na złożenie nagrobka po pogrzebie w kwocie 25 zł netto (27 zł brutto) - i nie obciążania tymi opłatami własnej działalności Spółki, rozumianego jako nie naliczanie ww. opłat własnym klientom. Wypada dodać, iż ww. prace pozostają w ścisłym związku z czynnościami pochówku. Wprawdzie Spółka nie wykonuje na cmentarzu komunalnym w Gorzowie Wielkopolskim ceremoniału pogrzebowego, to jednak przyjmuje zlecenia na czynności w zakresie objętym zarzutem.

Jak wynika z ustaleń w pkt 2.5. niniejszej Decyzji, Spółka nie obciąża przedmiotowymi opłatami własnych klientów, natomiast obciąża konkurencyjne zakłady pogrzebowe ubiegające się o zezwolenie na wykonywanie analogicznych prac. Powyższy pogląd Prezes Urzędu opiera na następującej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego:

Po pierwsze – fakt różnicowania podmiotowego wynika z analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci kopii faktur wystawionych przez Spółkę. Wynika z nich, iż na fakturach wystawionych przedsiębiorcom pogrzebowym korzystającym z cmentarza komunalnego na terenie Gorzowa Wielkopolskiego Spółka, działająca jako zarządca cmentarza komunalnego, wpisywała pozycje odpowiadające wysokością opłat z tytułu udzielania zezwoleń na czynności objęte postępowaniem. Jednocześnie jednak na fakturach wystawianych własnym klientom Spółki, tj. osobom fizycznym zlecającym Spółce pochówek na zarządzanym przez nią cmentarzu komunalnym) brak jest analogicznych pozycji;

Po drugie – fakt różnicowania podmiotowego w zakresie opłat za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek, na ustawienie krawężników, na rozebranie nagrobka do pogrzebu oraz na złożenie nagrobka po pogrzebie wynika z treści pism Spółki składanych w toku prowadzonego postępowania administracyjnego tj. np. pisma z dnia 26 czerwca i 3 grudnia 2016 r. W ww. pismach Spółka przyznała wprost fakt stosowania takiego różnicowania, wyjaśniając szczegółowo okoliczności swoich działań.

Konkludując powyższe rozważania, zdaniem Prezesa Urzędu, następstwem obciążania innych przedsiębiorców przedmiotowymi opłatami bez jednoczesnego obciążania własnej działalności (tj. własnych klientów) - jest podział ww. rynku usług cmentarnych według kryteriów podmiotowych. Powyższa praktyka - wskutek zastosowania **kryterium podmiotowego** obciążania opłatami - prowadzi do ograniczenia konkurencji i jednocześnie powoduje podział tego rynku na dwie grupy przedsiębiorców, tj.:

- 1) Spółkę, prowadzącą równoległe własną działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług objętych kwestionowanymi opłatami, i nie obciążającej swojej działalności na tym rynku ww. opłatami; Spółka działa w tym zakresie na subryнку zaliczanym do rynku usług pogrzebowych,
- 2) pozostałych przedsiębiorców, wykonujących usługi pogrzebowe i związane z nimi usługi wymagające uiszczenia opłat za zezwolenie na ułożenie nawierzchni z kostki lub płytek, na ustawienie krawężników, na rozebranie nagrobka do pogrzebu oraz na złożenie nagrobka po pogrzebie na zarządzanym przez Spółkę cmentarzu komunalnym.

W konsekwencji doszło ze strony Spółki, jako administratora i zarządcy cmentarza komunalnego w Gorzowie Wielkopolskim, do wyraźnego uprzywilejowania własnej działalności. Wprowadzone różnicowanie podmiotowe w zakresie obciążania opłatami za przedmiotowe zezwolenia nie znajduje żadnego uzasadnienia i jest nie do zaakceptowania z punktu widzenia wartości chronionych prawem antymonopolowym. Działania Spółki nie tylko ograniczają swobodę prowadzenia działalności gospodarczej konkurencyjnych wobec Spółki przedsiębiorców pogrzebowych, ale także stawiają ją w korzystniejszej sytuacji, gdyż nie obciążając się przedmiotowymi opłatami jest ona bardziej konkurencyjna od przedsiębiorców, którzy taką opłatę muszą uiszczać. Skutkiem działań Spółki może być również faktyczne wymuszanie podzlecenia jej części usług w zakresie objętym postępowaniem przez większość działających na terenie Gorzowa Wielkopolskiego przedsiębiorców.

Wobec tego uprawdopodobnione zostało spełnienie drugiej przesłanki zastosowania w sprawie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...). W konsekwencji organ antymonopolowy uznał, iż uprawdopodobnione zostało spełnienie w sprawie łącznie wszystkich przesłanek z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...).

4. Zastosowanie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zarzucana Spółce praktyka realizowana była poprzez niewłaściwe stosowanie i rozumienie przez organy Spółki cennika opłat cmentarnych wprowadzony Zarządzeniem nr 27/III/2010 Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2010 r.

W tym stanie rzeczy przedstawione przez Spółkę propozycje, w postaci podjęcia uchwały wspólników, nakładającej na pracowników Spółki obowiązek pobierania opłat cmentarnych od wszystkich podmiotów w jednakowy sposób jak również propozycje zmierzające do zaniechania praktyki różnicowania podmiotowego w zakresie obciążania

tymi opłatami wszystkich podmiotów zamierzających wykonywać czynności objęte ww. opłatami - zmierzają w ocenie organu antymonopolowego do zakończenia zarzucanego Spółce naruszenia ustawy o ochronie (...).

Należy uznać, że przyjęte przez Spółkę rozwiązania są równoznaczne z podjęciem działań zmierzających do zakończenia naruszeniom art. 9 ust. 1 i 2 pkt 7 ustawy o ochronie (...). Z uwagi na powyższe, istnieje możliwość skorzystania z instrumentu prawnego przewidzianego art. 12 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jako, że przedsiębiorca przejawiał inicjatywę mającą na celu eliminację działań powodujących naruszenie prawa, celowa i uzasadniona jest akceptacja propozycji Spółki. Jednocześnie Prezes Urzędu wyznaczył termin 21 dni od daty uprawomocnienia się nin. decyzji, akceptując w tym zakresie zobowiązanie Przedsiębiorcy.

Stosownie do art. 12 ust. 3 ww. ustawy *W decyzji, o której mowa w ust. 1 Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorstwo obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu wykonania zobowiązań.* Zgodnie z tym przepisem, Spółka została zobowiązana do złożenia w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji sprawozdania o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania.

W konsekwencji należało orzec jak w punkcie II sentencji decyzji.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w petitum.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk